

ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΙΟΥΝΙΟΥ 2000 :
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ :
ΛΑΤΙΝΙΚΑ

A. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το παρακάτω κείμενο:

Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponebam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformabam. Sic enim- laudem et honestatem solum expetendo, omnes cruciatus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo- me pro salute vestra in tot ac tantas dimicationes obicere potui.

.....
Legatum monet ut, si adire non possit, epistulam ad amentum tragulae adliget et intra castra abiciat. In litteris scribit se cum legionibus celeriter adfore. Gallus, periculum veritus, constituit ut tragulam mitteret. Haec casu ad turrim adhaesit et tertio post die a quodam milite conspicitur et ad Ciceronem defertur. Ille epistulam perlegit militesque adhortatur ut salutem sperent.

Μονάδες 40

Απάντηση:

Αυτές εγώ, που επιθυμώ την καλή διοίκηση και διαχείριση της πολιτείας, πάντοτε έβαζα μπροστά μου ως παράδειγμα. Με το να λατρεύω και να σκέφτομαι τους έξοχους ανθρώπους διέπλαθα την ψυχή και το νου μου. Γιατί έτσι – δηλαδή με το να επιδιώκω μόνο τον έπαινο και τη δόξα, με το να θεωρώ ότι όλα τα βάσανα του σώματος και όλοι οι κίνδυνοι του θανάτου είναι μικρής αξίας- μπόρεσα να ριχτώ σε τόσο πολλούς και (τόσο) μεγάλους αγώνες για τη σωτηρία σας.

.....
Συμβουλεύει τον απεσταλμένο, αν δεν μπορέσει να πλησιάσει, να δέσει την επιστολή στον ιμάντα του ακοντίου και να (το) ρίξει μέσα στο στρατόπεδο. Στην επιστολή γράφει ότι αυτός θα έλθει γρήγορα με τις λεγεώνες του. Ο Γαλάτης, επειδή φοβήθηκε τον κίνδυνο, αποφάσισε να ρίξει το ακόντιο. Αυτό τυχαία καρφώθηκε σε έναν πύργο και μετά από τρεις ημέρες διακρίνεται από κάποιο στρατιώτη και μεταφέρεται στον Κικέρωνα (το είδε κάποιος στρατιώτης και το μετέφερε στον Κικέρωνα). Εκείνος διαβάζει μέχρι το τέλος την επιστολή και προτρέπει τους στρατιώτες να ελπίζουν στη σωτηρία (τους).

Β. Παρατηρήσεις

1. α. **homines excellentes, omnes cruciatus, salute vestra, tantas dimicationes, quodam milite**: Να γράψετε τη γενική των παραπάνω συνεκφορών στον αριθμό που βρίσκεται καθεμιά από αυτές.

Μονάδες 10

Απάντηση:

Γενική:

hominum excellentium
omnium cruciatuum
salutis vestrae
tantarum dimicationum
cuiusdam militis

- β. Να γράψετε στο τετράδιό σας την πτώση που ζητείται σε καθένα από τα παρακάτω ουσιαστικά:

corporis: αιτιατική πληθυντικού

mortis: δοτική ενικού

amentum: ονομαστική πληθυντικού

turrim: αφαιρετική ενικού

die: γενική πληθυντικού

Μονάδες 5

Απάντηση:

corpora, morti, amenta, turri, dierum

2. α. Να γράψετε τα παραθετικά των παρακάτω λέξεων:
bene, celeriter

Μονάδες 5

Απάντηση:

bene/ melius/ optime

celeriter/ celerius/ celerrime

- β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

gerendi: γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα και του παρακειμένου στην ενεργητική φωνή.

proponebam: β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα και του υπερσυντελικού στη φωνή που βρίσκεται.

monet: β' ενικό πρόσωπο της οριστικής του παρατατικού και του μέλλοντα στη φωνή που βρίσκεται.

adiret: γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα και του παρατατικού.

defertur: απαρέμφατο ενεστώτα στην ενεργητική και στην παθητική φωνή.

Μονάδες 10

Απάντηση:

gerendi: γ' ενικό υποτ. ενεστ. Ε.φ.: gerat

γ' ενικό υποτ. πρκ. Ε.φ.: gesserit

proponebam: β' πληθ. οριστ. μέλλ. Ε.φ.: proponetis

β' πληθ. οριστ. υπρ. Ε.φ.: proposueratis

monet:	β' ενικό οριστ. πρτ. Ε.φ.: monebas β' ενικό οριστ. μέλλ. Ε.φ. : monebis
adire:	γ' πληθ. οριστ. ενεστ.: adeunt γ' πληθ. οριστ. πρτ.: adibant
defertur:	απαρ. ενεστ. Ε.φ.: deferre απαρ. ενεστ. Π. φ: deferri

3. **α. semper, colendo, me, adire, tragulae, veritus:** Να χαρακτηρίσετε συντακτικώς τους παραπάνω όρους. **Μονάδες 12**
- β. tertio post die:** Να εκφράσετε την ίδια έννοια με εμπρόθετο προσδιορισμό. **Μονάδες 3**

Απάντηση:

- α. semper:** επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο propebam
colendo: απρόθετη αφαιρετική του γερονδίου που δηλώνει τρόπο στο conformabam
me: αντικείμενο του απαρεμφάτου obicere (ευθεία αυτοπάθεια)
adire: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο του ρήματος non possit (Υ: is (ενν.) ταυτοπροσωπία)
tragulae: γενική κτητική στο amentum
veritus: αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος Gallus (δηλώνει πράξη προτερόχρονη ως προς το ρήμα constituit)
β. post tertium diem

3. **α. ut salutem sperent:** Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής και εκφοράς της. **Μονάδες 9**

- β. Ille epistulam perlegit:** Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική. **Μονάδες 6**

Απάντηση:

α. Δευτερεύουσα βουλητική πρόταση ως έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα “adhortatur”. Εισάγεται με το βουλητικό σύνδεσμο ut, γιατί είναι καταφατική, εκφέρεται με υποτακτική (όπως όλες οι βουλητικές, γιατί το περιεχόμενό τους είναι απλά επιθυμητό) ενεστώτα, γιατί το ρήμα εξάρτησης (adhortatur) είναι αρκτικού χρόνου και αναφέρεται στο παρόν- μέλλον.

[Οι βουλητικές προτάσεις, όπως και συμπερασματικές, τελικές, ενδοιαστικές, οι προτάσεις του quominus και του quin παρουσιάζουν ιδιόμορφη ακολουθία χρόνων. Εκφέρονται , δηλαδή , μόνο με υποτακτική ενεστώτα (μετά από αρκτικό χρόνο) ή παρατατικού (μετά από ιστορικό χρόνο). Η βούληση, όπως και ο φόβος και η πρόθεση είναι ιδωμένα τη στιγμή που εμφανίζονται στο μυαλό του ομιλητή και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής τους (συγχρονισμός μεταξύ κύριας και δευτερεύουσας πρότασης)].

β. Epistula ab illo perlegitur.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ

Τα θέματα δεν παρουσιάζουν καμία ιδιαίτερη δυσκολία για έναν επαρκώς προετοιμασμένο υποψήφιο.